

M

H i i d e n n o k m a n rautakauden kalmisto

VESILAHDEN NAARVAN kylässä

(N.Cleven kaivaus v:lta 1929)

Redogörelse

över arkeologiska undersökningar på järnåldersgravfältet på Hiidennokka udde i Naarva by av Vesilaks socken i maj 1929. Till berättelsen hör 2 st. kartor samt fotografierna 7095 - 7112. Fyndens katalognummer är 9099:1-83. Tidigare fynd N.M. 8986.

Hösten 1928 meddelade redaktören för Kauppalehti, herr Yrjö Hovi, att fynd av järnåldersföremål blivit gjorda i Naarva by av Vesilaks socken. Fyndet efterhördes hos upphittaren jordbrukaren, ^{Svante Vesto} som även insände föremålen, såsom gåva, till Nationalmuseet; därförinnan hade man likväl redan hunnit vända sig till landshövdingen i Tavastehus län. I anledning av detta fynd förordnades undert. att verkställa grävningar på fyndplatsen. I undersökningarna deltog även fil.mag. Eino Rinne (- Jutikkala).

Ifrågavarande fynd hade jordbrukaren Svante Vesto gjort vid stensläpning från ett lågt stenröse på Hiidennokka udde på Ali - Kesti gårds mark, den 15.12.1927.

Hiidennokka l. Vaskiniemi (även Kupariniemi l.-Hokka) utgöres av en relativt hög stenås i S-botten av Alhonselkä. Udden omgives av Hiidenlahti i W och Haapalahti i O. Över hela den oodlade delen av udden ligga stora mängder stenblock kringspidda, den största (fot. 7096), söndervittrad i flere delar, är på uddens högsta punkt, ett fantastiskt stenaltare. Invid denna bränner traktens ungdom midsommareldar och samlas till dans.

Mitt emot på motsatta stranden av Alhonselkä är Karholannokka, där J.Rinne år 1904 förtecknade några stenrösen.

I SW-delen av udden, där denna förenar sig med fastlandet, finnes på åskränet ett par nära varandra belägna stensamlingar, tydligt ordnade av människohand. Stenarna äro i regel av en mansbördas storlek och mindre, men även mycket stora block före-

komma. Åtminstone stenröset n:o I har ursprungligen varit något högre än vad bilderna utvisa; vi böra minnas, att jordbrukare Vesto hunnit forsla bort en större mängd stenar innan arbetet till följd av fynden måste avbrytas. De av honom gjorda fynden härstamma från rösets N:o I SO-del, närmast från N-delen av rutan G 3. Enligt husbonden på Ali-Kesti har tidigare spjutspetsar och andra järnsaker även hittats i åkern strax SO- om de nu undersökta gravplatserna.

Grävningssområdet I (röset N:o I).

Till förret undersöktes den närmare gärdesgården befintliga stenplanen, röset I, i vilken Svante Vesto gjort sina fynd. För undersökningarnas underlättande indelades grävningssområdet i rutor om 1,5 m².

Vad själva gravplatsens byggnad beträffar, så kunde inga individuella gravar upptäckas. Stenarna voro utan någon egentlig ordning kastade mellan de på kartan synliga stora jordfasta stenblocken. Likväl föreföll det, som om i SO stenarna lagts med större omsorg, avseende markerandet av gravplatsens gräns mot detta väderstreck. Då stenar, såsom nämnts tidigare bortsläpats, är det svårt att säga huru högt röset varit, i huru många varv stenarna blivit lagda.

Genom undersökningen framgick det att fynden nästan helt och hållet koncentrerade sig till grävningssområdets SO-del, till rutorna F2G2 - F4G4. I mitten av stenplanen gjordes endast några enstaka fynd. NW-delen var fullkomligt fyndtom.

Kulturlagret ett tydligt svart brandlager, starkast framträdande i SO.

Från grävningssområdet I härstamma följande under grävningarna funna föremål: 9099: 1 - 64. Tidigare funna äro föremålen 8986: 1 - 17 samt 9099: 65 - 76.

Föremål funna inom grävningssområdet I, nivellemang.

9099:4 . . . +17	9099:11 . . +19	9099:16 . . -11
:5 . . . +41	:12 . . +34	:18 . . +34
:6 . . . +37	:14 . n.-8	:20 . . +23
:10 . . . +27	:15 . n.-8	:22 . . +47

9099:25 . n,+ 6	9099:40 . . +39	9099:53 . . +20
:28 . . +21	:41:.. . +38	:54 . . +20
:30 . . +32	:42 . . +38	:56 (08a)+19
:35 . . +38	:48 . . - 4	:58 . . -24
:38 . . +37	:50 . . +17	:61 . . -24
:39 . . +39	:51 . . +30	:62 . . +14
		:63 . . + 2

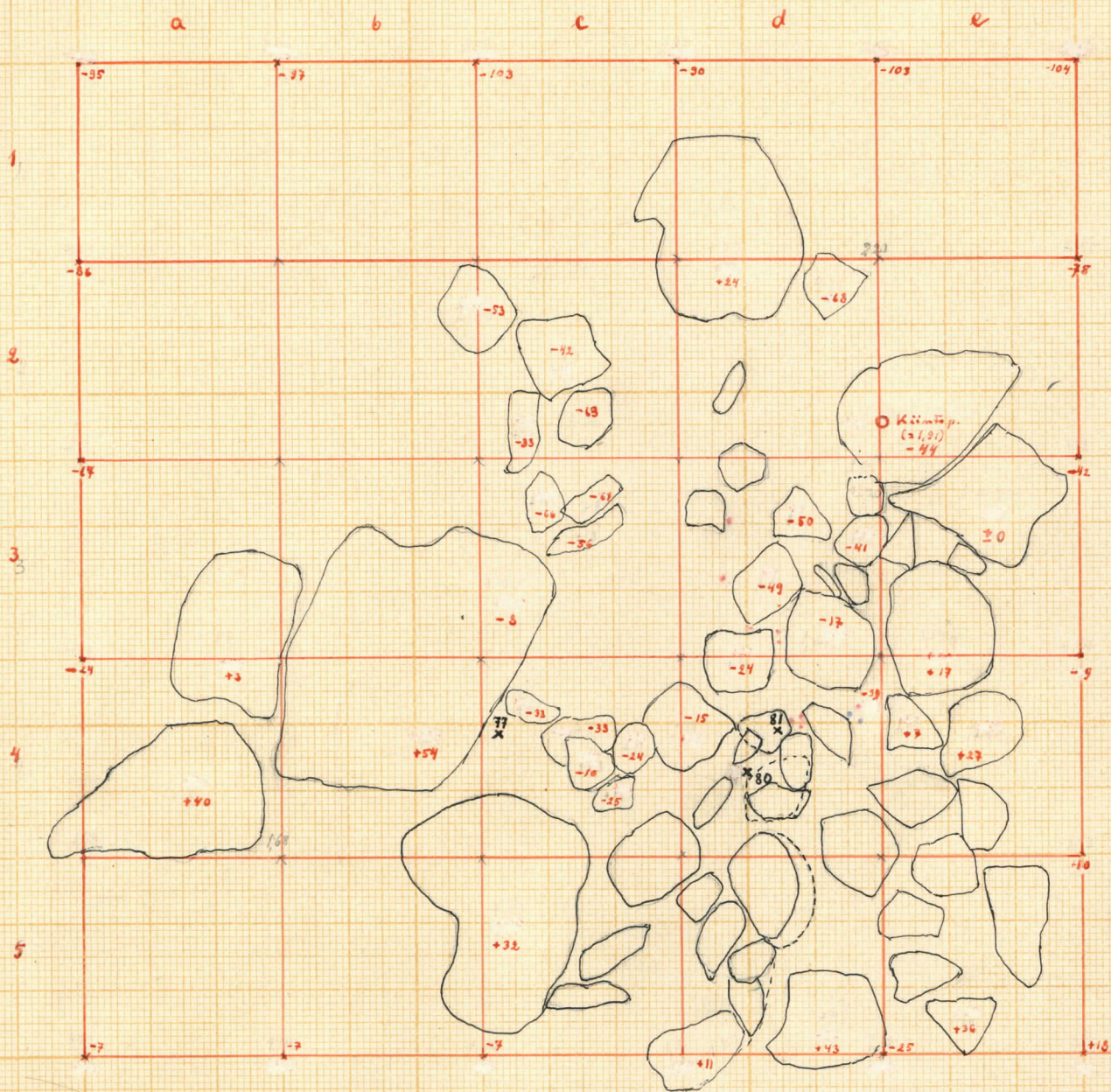
Grävningssområdet II (= röset N:o II)

Stenplanen, som sluttar mot NO, är av i huvudsak samma utseende, som föregående röse. Emellan jämförelsevis ansevärdiga stenblock har stenar av ungefär en mansbördas storlek, samt även mindre, hopats. Liksom i grävningssområdet I voro stenarna i den SO kanten lagda med synbart större omsorg än i övriga delar av gravplatsen. Kulturlagret endast någon eller några cm tjockt. Starkt kolblandad jord i c4d4 samt invid den stora stenen i b3 och d3. Endast ett fåtal föremål hittades i graven (9099:77-83). Av dessa hittades betselringen 9099:77 tätt invid den stora stenen i b3, kniven 9099:81 jämförelsevis nära ytan mellan några stenar samt spjutspetsen 9099:80 under en jämförelsevis stor sten. Endast ett fåtal benbitar och lerkärlsbitar (de förra utmärkta med rött de senare med blått) påträffades.

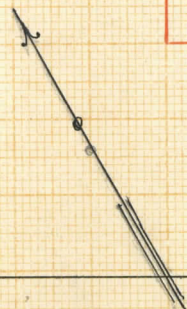
Nivellemang för inom grävningss. omr. II funna föremål:

9099:77 . . . -51 9099:80 . . . -55 9099:81 . . . -40

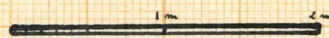
Nils Cleve



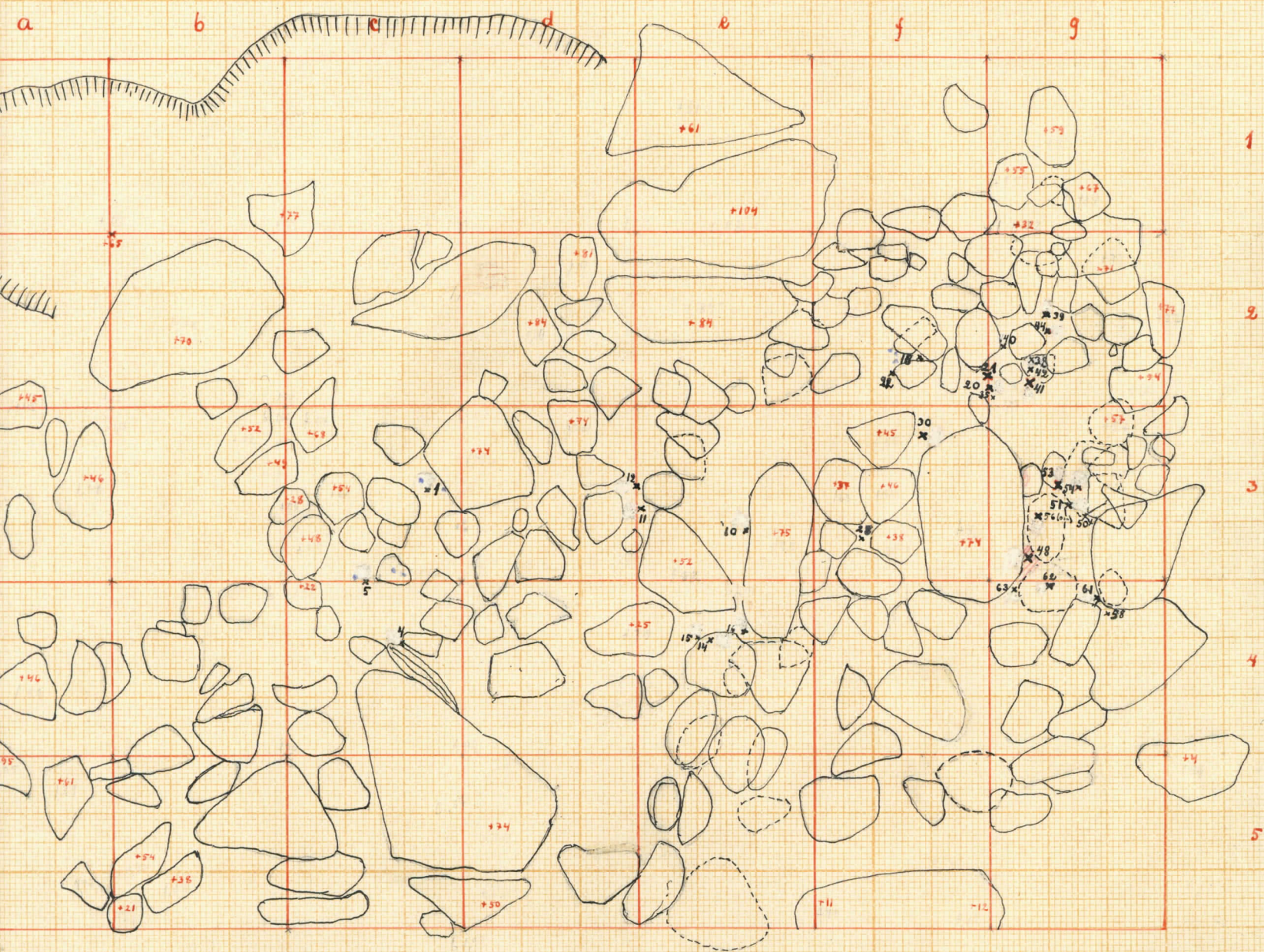
Kaiv. alue II



Vesilahti Ali-Kesti Hiidennokka



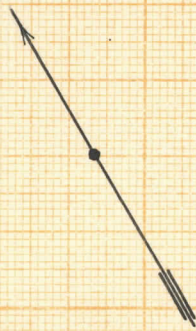
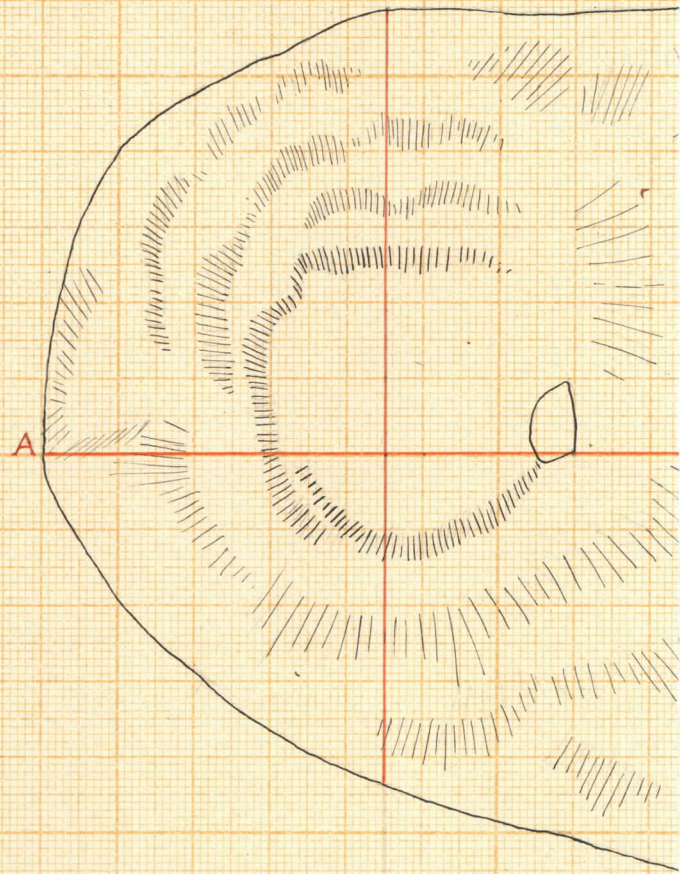
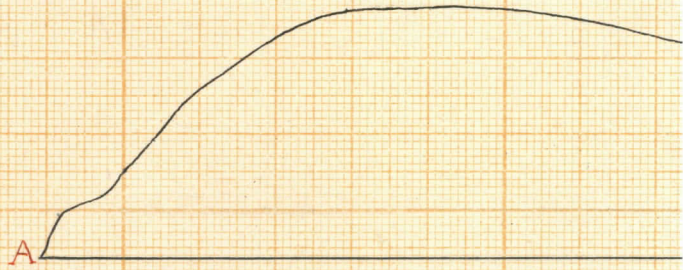
(K.M. 9099: 1-83)



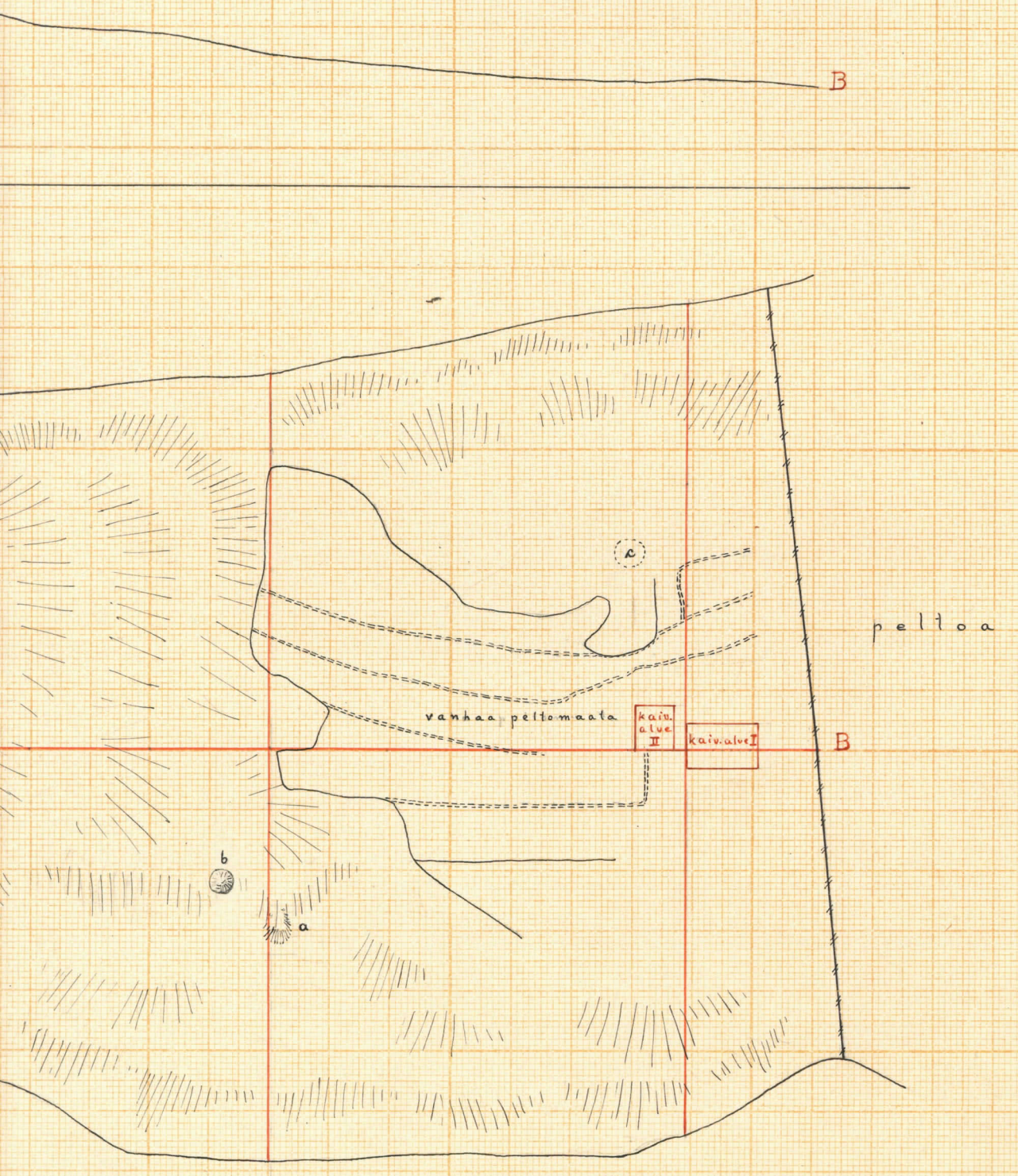
Kaivalue I

Vesilahti Naarva Ali-Kesti

Hiidennokan rautak. kalmisto



Alhonenlahti





7097.
 Vesilampi, Naarva, Hiidennokan korkein
 kohta, kuv. OSO-sunnasta.



7096.
 Kivi Hiidennokan korkeimmalla koh-
 dalla; kiven vieressä nuorisopöytä ja
 juhannus kakkoo.

myös Varkkoniemi
Kierpäriniemi.
(1909: 1-83)



Vesilampi, Naarva, Hiidenmokka. ^{7099.} Näkö-
ala koilliselta NO-suuntaan.



Näköala NNW-suuntaan. ^{7098.}



7095
 Vesilanti, naarva, Hiidennokka. Yleistu-
 va Hiidennokasta kalnistoineen SW suun-
 nasta.



7100.
 Kaivaus alue I ja II Hiidennokan kalnis-
 tolla. Kuva N-suunnasta.



7101.
 Vesilampi, Naarva, Hiidenmokka. Rauta-
 rautinen kiviraunio (=kaivausalue I).
 OSO-suunnasta.



7102.
 Tutkimustyö käynnissä. Kaiv. alueella
 I. Kuva melkein lännestä.



Vesilampi, naarva, Hiidenmokka. Lepo-
hetki kaivustalaa.



Kaivo. alue II kuvattu melkein N-
suunnasta. 7103.



Vesilaitti, Naarva, Hiidenmokka illa-^{7104.}
kämärässä. Kuva idästä.



"Och mörkret faller på." Ahonsetkä.